

L' OÏDI DE LA VINYA

Erysiphe necator Burr

L'oïdi de la vinya és una malaltia endèmica en les nostres vinyes, és a dir, tots els anys apareix i provoca danys de major o menor consideració.

La incidència d'aquest fong està adquirint cada vegada més importància, observant-se pèrdues de collita cada vegada majors. Els principals motius de l'augment de la incidència de la malaltia podríem buscar-los en:

- 1r) Intensificació del cultiu de la vinya.
- 2n) Condicions meteorològiques favorables per al seu desenvolupament (primaveres humides amb temperatures suaus).
- 3r) Escassetat o abandó de pràctiques culturals, com la poda en verd.
- 4t) Tractaments mal efectuats i/o mal posicionats.
- 5é) Mal maneig dels fungicides emprats.

Per tot això, hem cregut convenient la preparació d'aquest monogràfic sobre l'oïdi de la vinya, amb la finalitat de minimitzar el màxim possible la problemàtica que està causant aquesta intensificació de la incidència de la malaltia en les vinyes de la Comunitat Valenciana.

Descripció de la malaltia:

L'oïdi és una malaltia provocada per un fong ectoparàsit (*Erysiphe necator*), que hiverna en les gemmes en forma de miceli, així com també en els sarments, fulles i escorça dels ceps, en aquests casos, sota la forma de peritecis o cleistotecis.

El fong comença a desenvolupar-se a partir dels **5º C** i es deté quan se superen els **35º C**. Per això, podem dir que des que es produeix la brotada de les gemmes, el miceli hivernant en aquestes pot atacar els òrgans que es vagen formant, i si es produeixen pluges persistents podran aparéixer les primeres infeccions.

A partir d'aquestes primeres contaminacions, si les condicions climatològiques continuen sent favorables, tindran lloc successives contaminacions secundàries durant tot el desenvolupament vegetatiu de la vinya.

Primers símptomes d'oïdi en fulles

Fort atac d'oïdi en fulles

Símptomes i danys:

L'oïdi pot atacar tots els òrgans verds del cep, però els majors danys es produeixen en els raïms.

En fulles, els símptomes inicials es manifesten en forma de taques d'oli de xicoteta grandària en el feix, amb puntets i taques xicotetes difuses en el revés. Posteriorment, tant en el feix com en el revers, les fulles es recobreixen d'una polseta blanca cendrosa, el qual, es desprén amb facilitat en passar un dit de manera suau per damunt.

Quan l'atac és intens, les fulles apareixen crispades o enrotllades. Aquests símptomes són el primer avís de la malaltia, ja que els danys ocasionats en les fulles no solen tindre gran importància econòmica.

En brots i sarments, els símptomes es manifesten en forma de taques difuses de color verd fosc, les quals, van creixent i passant a tons de color de xocolata i negrosos en el sarment.

En raïms, els grans recentment quallats adquireixen un tint plomís i posteriorment es recobreixen de la típica polseta cendrosa.

Oïdi en pàmpols

Oïdi en sarments

Els danys més importants es produeixen en els raïms, ja que els atacs forts ocasionen la detenció del creixement de la pell, per la qual cosa és freqüent que la pell es clivelle i els xanglots arriben a esqueredar-se, i amb això es facilitarà l'aparició de podridures. D'aquesta manera, els danys poden afectar de manera important la quantitat de la collita, així com també la qualitat, per afavorir-se la penetració del fong *Botrytis cinerea*. A partir del verol, el fong no ataca el raïm.

Oïdi en raïms, primers símptomes

Oïdi en boval - Cagat de baies

No existeix cap varietat que siga resistent a l'atac d'aquest fong, no obstant això, hi ha algunes més sensibles com a ull de llebre, cabernet sauvignon, merlot, garnacha, sirah o morastell entre les negres, i moscatell, macabeu, malvesia, chardonay o Pedro Ximénez, entre les blanques.

Estratègia de protecció:

El període més sensible a l'atac d'aquest fong és el comprés entre l'inici de floració (I_1) i el tancament del xanglot (L).

No hi ha definit cap llindar de tractament, ja que per la seua gravetat ha d'actuar-se contra l'oïdi abans que es detecte la seua presència en la vinya. És a dir, la lluita contra l'oïdi haurà de ser eminentment preventiva, fins i tot utilitzant els fungicides mal anomenats "sistèmics" o d'acció translaminar.

En aquesta lluita preventiva els recomanem realitzar aplicacions fungicides en els següents moments oportuns de tractament:

- 1r) Estat fenològic "F" o raïms visibles. Quan els brots tindran uns **10 cm.** de longitud.
- 2n) Estat fenològic " I_1 " o inici de floració. Quan hi haja un **5%** de flors obertes.
- 3r) Estat fenològic "K" o grans grandària pèsol.
- 4t) Estat fenològic "L" o tancament del xanglot
- 5é) Estat fenològic " M_1 " o inici del verol.

En varietats molt sensibles, o en parcel·les en les quals va haver-hi problemes d'oïdi en la campanya anterior, seria convenient realitzar un tractament addicional en l'estat fenològic "H" o botons florals separats

De la mateixa manera, en parcel·les de varietats menys sensibles o amb un historial net d'oidi, podríem eliminar algun tractament dels anteriors com per exemple el primer i el cinqué.

En el cas del raïm de taula, en tractar-se de varietats més sensibles i realitzar un cultiu més intensificat, serà necessari avançar els tractaments i realitzar 2-3 tractaments addicionals als esmentats en el programa de tractaments exposat.

En qualsevol cas, és molt important mantindre perfectament protegit el període de major sensibilitat, **però especialment el que va des d'inici de floració (I₁), fins al tancament del xanglot (L), en el qual, no haurà de quedar desprotegida la vinya ni un sol dia.**

L'únic mitjà de protecció actualment és el químic i es poden utilitzar qualsevol de les matèries actives que apareixen en el quadre següent:

FUNGICIDES ANTIOÏDI RECOMANATS: Any 2022

GRUP QUÍMIC FAMÍLIA	MANERA D' ACCIÓ	MATÈRIA ACTIVA	PERSISTÈNCIA
IBS/Triazols	Penetrant	difenoconazol penconazol tebuconazol tebuconazol+trifloxistrobin tetraconazol	14 dies
Carboxamides	Penetrant	fluxapiroxad	14 dies
Estrobirulines	Penetrant	azoxistrobin azoxistrobin+folpet azoxistrobin+tebuconazol kresoxim-metil piraclostrobin trifloxistrobin	14 dies
Benzoilpiridines	Penetrant	piriofenona	14 dies
Hidroxi-pirimidines	Penetrant	bupirimat	14 dies
Quinozolines	Penetrant	proquinazid proquinazid+tetraconazol	14 dies
Benzofenones	Penetrant	metrafenona	14 dies
Dinitrofenols	Contacte	meptil-dinocap	10 dies
Fenilacetamids	Penetrant	ciflufenamida ciflufenamida+difenoconazol	14 dies
Piridinil-etil-benzamides	Penetrant	fluopyram fluopyram+tebuconazol	14 dies
Piridin-carboxamides	Penetrant	boscalida boscalida+kresoxim metil	14 dies
Spiroketal-amines	Penetrant	spiroxamina	14 dies
Fungicides biològics	<i>Contacte</i>	<i>ampelomices quisqualis bacillus amyloliquefaciens bacillus pumillis</i>	10 dies
Inductors d' autodefenses	<i>Contacte</i>	<i>cerevisane Cos-oga laminarin</i>	10 dies
Altres	<i>Contacte</i>	<i>oli de taronja sofre eugenol+geraniol+timol hidrogenocarbonat de potassi polisulfur de calci</i>	10 dies

NOTES:

- Per a evitar l'aparició de resistències es recomana no realitzar a l'any més de 2 tractaments seguits amb productes penetrants del mateix grup químic.
- Perquè el sofre en pols actue eficaçment és necessari que la temperatura siga superior a 18 °C.
- Les estrobirulines no han de mesclar-se amb productes formulats en EC (emulsió concentrada), excepte piraclostrobin.

Pràctiques culturals:

Encara que hem comentat que l'únic mitjà de control eficaç és el químic, les tècniques culturals de poda en verd (eliminació de pàmpols, esbrollada i/o espampolament), facilitaran la ventilació dels raïms i la penetració dels productes fitosanitaris, i amb això s'augmentarà de manera considerable l'eficàcia de la lluita química contra aquest fong.

Finalment, **cal tindre en compte que en el control de l'oïdi de la vinya és molt important que el producte arribe al xanglot, i cal recobrir adequadament la vegetació i els xanglots.** Per a això es recomana realitzar els tractaments passant per tots els carrers, a més de tindre l'equip d'aplicació ben regulat i calibrat.

Silla (València), 21 de juny de 2022

